

YIL/YEAR: 2019 | CİLT/VOLUME: 1 | SAYI/ISSUE: 1 | ISSN: 2687-6213

TRSPED

Turkish Journal of
Special Education
Research and Practice

www.trsped.com
info@trsped.com

EDİTÖRLER KURULU/EDITORIAL TEAM

EDİTÖRLER/EDITORS

Salih Rakap, Ondokuz Mayıs University
Şerife Yücesoy-Özkan, Anadolu University
Dilek Erbaş, Marmara University
Binyamin Birkan, Biruni University

YARDIMCI EDİTÖRLER/ASSOCIATE EDITORS

Veysel Aksoy, Anadolu University
Hasan Gürgür, Anadolu University
Macid Ayhan Melekoğlu, Osmangazi University
Pınar Şafak, Gazi University

DANIŞMAN EDİTÖRLER/CONSULTING EDITORS

Avşar Ardıç, Ege University
M. Bahadır Ayas, Anadolu University
Güliden Bozkuş-Genç, Anadolu University
Orhan Çakiroğlu, Karadeniz Technical University
Arzu Doğanay-Bilgi, Gazi University
Müzeyyen Eldeniz-Çetin, Abant İzzet Baysal University
Derya Genç-Tosun, Eskişehir Osmangazi University
İsa Birkan Güldenoğlu, Ankara University
Ömür Gürel-Selimoğlu, Akdeniz University
Sinan Kalkan, Ondokuz Mayıs University
Güzin Karasu, Anadolu University
Özlem Kaya, Sakarya University
Nilay Kayhan, Hasan Kalyoncu University
Buket Kısaç, Bulent Ecevit University
Nuray Öncül, Anadolu University
Onur Özdemir, Marmara University
Pelin Piştav-Akmeşe, Ege University
Halis Sakız, Mardin Artuklu University
Adile Emel Sardohan-Yıldırım, Akdeniz University
Ayşe Dolunay Sarıca-Kesiktaş, Dokuz Eylül University
Canan Sola-Özgüç, Sakarya University
Özlem Toper-Korkmaz, Uludağ University
Gökhan Töret, Hacettepe University
Meryem Vural-Batık, Ondokuz Mayıs University
Pınar Yaşar, Karadeniz Technical University

ULUSLARARASI DANIŞMAN EDİTÖRLER/INTERNATIONAL CONSULTING EDITORS

Serra Acar, University of Massachusetts
Yusuf Akamoğlu, University of Alabama
Fahad Alnaim, King Faisal University
James Basham, University of Kansas
Peggy Gallagher, Georgia State University

Stephanie Gerow, Baylor University
Judith Hebron, University of Leeds
Susan Johnston, University of Utah
Louise Kaczmarek, University of Pittsburgh
Hedda Meadan-Kaplansky, University of Illinois at Urbana-Champaign
Alicia Mrachko, Bowling Green State University
Robert E. O'Neill, University of Utah
Shireen Pavri, California State University
Maria Reraki, University of Birmingham
Yasemin Turan, San Diego State University
Stanley Zucker, Arizona State University

İSTATİSTİK/DANIŞMAN EDİTÖRLER/CONSULTING EDITORS OF STATISTICS

Oktay Cem Adıgüzel, Anadolu University
Yavuz Akbulut, Anadolu University
Burak Aydın, Recep Tayyip Erdoğan University

EDİTÖR YARDIMCILARI/EDITORIAL ASSISTANTS

Ahmet Turan Acungil, Ankara University
Dilara Ecem Altun, Anadolu University
Kadir Ceng, Samsun University
Buket Ertürk, University of Oregon
Emrah Gülboy, Anadolu University
Feyat Kaya, Anadolu University
Esin Pektaş Karabekir, Anadolu University
Volkan Şahin, Anadolu University

Editörlerden/Editorial

Değerli Okurlarımız,

Turkish Journal of Special Education'ın ilk sayısı ile karşınızda olmaktan mutluluk duymaktayız. 2018 yılının ikinci yarısında, özel eğitim alanına yeni bir soluk kazandırma amacıyla başlattığımız, Türkçe ve İngilizce dillerinde özgün makaleler yayımlamayı amaçlayan dergimize göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederiz. Günlük ortalama kullanıcı sayısı 64.000'in üzerinde olan Dergipark alt yapısı ve teknik desteği kapsamında, yalnızca elektronik olarak yayımlanacak olan Turkish Journal of Special Education, 2019'da bir, 2020'den itibaren ise yılda iki kez yayımlanacak, uluslararası hakemli bir dergidir. Dergipark altyapısındaki 1907 dergiden biri olan dergimiz, özel gereksinimi olan bebekler, çocuklar, gençler ve yetişkinlerin gelişimi, eğitimi ve rehabilitasyonu ile ilgili konuları ele alan ve özgün araştırmaların yanı sıra derleme, meta-analiz, politika analizi ve kitap incelemesi türünde makaleler yayımlayan bir dergidir. Dergimizin amacı, akademisyenlere, klinisyenlere, eğitimcilere, ailelere, bakıcılara, yöneticilere ve politika belirleyicilere özel eğitim hakkında güncel bilgiler sunmaktır. Büyük emeklerle, bu ilk sayının çıkmasında katkısı olan yazarlara, hakemlere, editörler kurulu üyelerine ve editör yardımcılara teşekkür ederiz.

Dergimizin ilk sayısında, bir araştırma makalesi, üç derleme ve bir kitap incelemesi olmak üzere beş makale yer almaktadır. Bu sayıda yer alan ilk makale Birkan Güldenöglü, Tevhide Kargın, Hilal Gengeç ve Mehmet Gürbüz tarafından kaleme alınan "*Okuma Sürecinde Dil Temelli Becerilerin Önemi: Dil – Okuma İlişkisine Yönelik Bulgular*" başlıklı derleme makaledir. Bu çalışmada, alanda çalışan uygulamacılara ve öğretmenlere dil ve okuma arasındaki genel ilişkilerin fark ettirilmesi ve dil temelli becerilerin okuma sürecindeki yerinin ve öneminin ayrıntılı olarak açıklanması amaçlanmıştır. Okumanın iyi bir hazırlık dönemi gerektiren dil temelli bir süreç olduğunu ve öncüllerinin erken çocukluk döneminde sahip olunan temel dil becerilerine dayandığını göz önüne alınarak bu makalede, okuma süreci ile yakından ilişkili olduğu belirtilen dil temelli beceriler sözcük dağarcığı, sesbilgisel farkındalık, morfolojik farkındalık, sözdizimsel bilgi ve beceriler ve sözel dili/dinlediğini anlama becerileri olmak üzere beş farklı başlık altında ele alınmaktadır.

Bu sayıda yer alan ikinci makale, Şerife Yücesoy-Özkan ve Dilara Ecem Altun tarafından yazılan "*Ayrık Denemelerle Öğretim Yapılırken Kullanılan Hata Düzeltmesi Türleri*" başlıklı derleme çalışmasıdır. Bu çalışmanın amacı uygulamacılara, ayrık denemelerle öğretim hakkında kısa bir bilgilendirme yapmak ve bir bileşen olarak hata düzeltmesinin ne olduğunu ve neden önemli olduğunu açıklamaktır. Ayrıca ayrık denemelerle öğretim yaparken sıklıkla kullanılan hata düzeltmesi türlerini (sözel geribildirim ya da hata ifadesi, kısa süreli mola, doğru tepki için model olma, tek tepki tekrarı/aktif öğrenci tepkisi, çok tepki tekrarı/tekrarlanan tepki, bağımsızlaşana kadar tekrar sunma, deneme tekrarı) tanıtmak, hata düzeltmesi türlerini akış şemaları yoluyla kavramsallaştırmak, hata düzeltmesi türlerinin nasıl kullanılacağını örneklerle anlatmak ve bu hata düzeltmesi türlerini kullanarak gerçekleştirilen araştırmalar konusunda bilgilendirme yapmaktır.

İlk sayıda yer alan üçüncü makale, Pelin Piştav-Akmeşe ve Nilay Kayhan tarafından İngilizce kaleme alınan "*Investigation of Difficulties Faced by Special Education Teachers and Their Self-Efficacy Beliefs*" başlıklı araştırma makalesidir. Bu makalede araştırmacılar, özel gereksinimli çocuklara ve onların ailelerine sunulan özel eğitim hizmetlerinin

niteliğinin, öğretmenlerin niteliği ve etkililiği ile yakından ilişkili olduğu varsayımından yola çıkarak, alanda çalışan özel eğitim öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükleri ve öz-yeterlik inançlarını incelemiştir. Betimsel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışma 84 özel eğitim öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırmanın bulguları, öğretmenlerin karşılaştıkları güçlüklerin mezun oldukları lisans programına, görev yaptıkları okul türüne ve hizmet içi eğitim gereksinimlerine göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Dahası, öğretmenlerin öz-yeterlik inançlarının hizmet içi eğitim gereksinimleri olup olmama durumuna göre değiştiği belirlenmiştir. Yazarlar, araştırma bulguları temelinde uygulamaya yönelik öneriler sunmuştur.

Bu sayıdaki “*Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimde Kaynaştırma: Neredeydik? Neredeyiz? Nerede Olmalıyız?*” başlıklı dördüncü makale, Dila Nur Yazıcı tarafında kaleme alınmıştır. Derleme olarak hazırlanan makalede, kaynaştırma eğitiminin tanımı yapılmış, kaynaştırma eğitiminin faydaları ile ilgili uluslararası alanyazındaki çalışmalar özetlenmiş, ardından Türkiye’de kaynaştırma eğitimi ve okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitimi konularına değinilerek yasal dayanaklarından bahsedilmiştir. Türkiye’de kaynaştırma eğitimiyle ilgili yapılan araştırmalar, okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının bilgi, görüş ve tutumları, sınıf içi uygulamalar, sosyal beceriler, derlemeler ve diğer başlıkları altında ele alınarak açıklanmıştır.

İlk sayıda yer alan son makale ise, Emrah Gülboy tarafından kaleme alınan kitap incelemesidir. Bu makalede, yazar, otizm spektrum bozukluğu alanına önemli katkılar sunan kitaplardan birisi olan, 3 kısım, 14 bölüm ve 408 sayfadan oluşan, 2011’de Springer Science+Business Media tarafından basılmış, Reichow, Doehring, Cicchetti ve Volkmar’ın editörlüğünde 28 yazarın katkılarıyla hazırlanan “*Evidence Based Practices and Treatments for Children with Autism*” adlı kitabı eleştirel bir bakış açısı ile incelemiştir.

Siz çok değerli okurlarımıza, yazarlarımıza ve hakemlerimize Turkish Journal of Special Education’a sunmuş olduğunuz katkılarınız için teşekkür ediyor, 2020’de yayımlanacak olan bir sonraki sayıda buluşma dileklerimiz ile saygılarımızı sunuyoruz.

Editörler Kurulu adına,
Doç. Dr. Salih Rakap
Doç. Dr. Şerife Yücesoy-Özkan

İÇİNDEKİLER/CONTENT

<i>Sayfa/Page</i>	<i>Makale Türü, Başlığı, Yazarı / Article Type, Title, Author</i>
1-27	Derleme/Review - Okuma Sürecinde Dil Temelli Becerilerin Önemi: Dil - Okuma İlişkisine Yönelik Bulgular Birkan Güldenoğlu, Tevhide Kargin, Hilal Gengeç, Mehmet Gürbüz
28-56	Derleme/Review - Ayrık Denemelerle Öğretim Yapılırken Kullanılan Hata Düzeltmesi Türleri Şerife Yücesoy-Özkan, Dilara Ecem Altun
57-69	Research Article/Araştırma Makalesi - Investigation of Difficulties Faced by Special Education Teachers and Their Self-Efficacy Beliefs Pelin Piştav-Akmeşe, Nilay Kayhan
70-85	Derleme/Review - Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimde Kaynaştırma: Neredeydik? Neredeyiz? Nerede Olmalıyız? Dila Nur Yazıcı
86-92	Kitap İncelemesi - Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocuklar İçin Kanıt Temelli Uygulamalar Ve Müdahaleler Emrah Gülboy